

4. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. №254к/96-ВР. Дата оновлення 21.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 04.05.2019).
5. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. №2341-III. Дата оновлення 26.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення 05.05.2019).
6. Про затвердження Національної стратегії у сфері прав людини: Указ Президента від 25.08.2015 р. №501/2015. URL: <http://www.president.gov.ua/documents/5012015-19364> (дата звернення: 04.05.2019).
7. Законопроект №9438 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів, щодо забезпечення гармонізації кримінального законодавства з положеннями міжнародного права» від 20.12.2018 р. №9438. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.sf/link1/JH7A600I.html (дата звернення: 04.05.2019).

Старжинський Т.
*студент магістратури юридичного факультету
Тернопільського національного економічного університету.
Науковий керівник: к. ю. н., доцент кафедри
конституційного, адміністративного та
фінансового права ТНЕУ Чудик Н.О.*

ПРАВОВИЙ СТАТУС ЗАКОРДОННОГО УКРАЇНЦЯ

Україну можна віднести до країн з найчисленнішою діаспорою. Представництво українців за кордоном неоднорідне, як за часом перебування за кордоном, так і за своїм соціально-економічним становищем, культурно-освітнім розвитком, віросповіданням, рівнем національної самосвідомості, ступенем інтеграції у суспільства країн проживання.

Одним з наріжних конституційних обов'язків України як держави, закріпленим у статті 12 Конституції України, є задоволення національно-культурних і мовних потреб українців, які проживають за межами держави. Держава сприяє розвитку національної свідомості українців, які проживають за межами України, зміцненню зв'язків з Батьківщиною та поверненню їх в Україну.

Відносини у сфері співпраці із закордонними українцями регулюються Конституцією України, Законом України "Про закордонних українців" від 4 березня 2004 року №1582-IV (далі – Закон), іншими нормативно-правовими актами, а також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Закордонний українець – це особа, яка є громадянином іншої держави або особою без громадянства, а також має українське етнічне походження, тобто така особа або її предки належать до української нації та визнають Україну батьківщиною свого етнічного походження.

Закордонний українець, який перебуває в Україні на законних підставах, користується такими самими правами і свободами, а також несе такі самі обов'язки, як громадянин України, за винятками, встановленими Конституцією, законами України чи міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Особа, яка набула статусу закордонного українця, має право працювати на підприємствах, в установах і організаціях або провадити іншу трудову діяльність на підставах і в порядку, встановлених для громадян України.

Закордонним українцям щороку встановлюються квоти прийому до вищих навчальних закладів України в межах обсягів державного замовлення.

Особи, які набули статусу закордонного українця, мають право на набуття громадянства України в порядку, встановленому Законом України "Про громадянство України".

Відповідно до статті 3 Закону України "Про закордонних українців" умовами, що наділяють особу правом клопотати про отримання статусу закордонного українця, є:

- українська самоідентифікація;
- українське етнічне походження або походження з України;
- письмове звернення щодо бажання набутти статус закордонного українця;
- досягнення особою 16-річного віку;
- відсутність громадянства України.

Особа, яка бажає набутти статус закордонного українця, подає письмову заяву про надання їй статусу закордонного українця: на території України – до Міністерства закордонних справ України, а за кордоном – до дипломатичних установ України, за формою, встановленою Кабінетом Міністрів України. До заяви про надання статусу закордонного українця додаються:

- 1) паспортний документ або документ, що його замінює;
- 2) документи чи свідчення, які підтверджують українське етнічне походження або походження з України.

Українське етнічне походження або походження з України заявник підтверджує відповідними документами або свідченнями громадян України, закордонних українців чи громадських організацій закордонних українців.

До документів може бути додано характеристику-клопотання громадської організації закордонного українця, членом якої є заявник.

Національна комісія з питань закордонних українців при Кабінеті Міністрів України розглядає заяви на отримання статусу закордонного українця у термін до 90 днів з дня реєстрації заяви у Національній комісії та приймає рішення про надання або відмову у наданні такого статусу. У разі позитивного рішення щодо надання статусу закордонного українця Національна комісія видає особі посвідчення встановленого зразка, який затверджується Кабінетом Міністрів України.

Посвідчення закордонного українця є документом, що засвідчує цей статус, але не замінює паспорт. Дані до посвідчення закордонного українця вносяться українською мовою. Посвідчення закордонного українця видається на 10 років з подальшою його перереєстрацією.

Власник посвідчення закордонного українця відповідає за достовірність внесених до посвідчення даних. У разі зміни імені, прізвища, громадянства власник посвідчення протягом шести місяців зобов'язаний повідомити про це Міністерство закордонних справ України або дипломатичне представництво чи консульську установу України за кордоном. У такому випадку особі видається нове посвідчення. У разі втрати посвідчення закордонного українця особі за її заявою Національна комісія видає дублікат посвідчення.

У відповідності із статтею 6 Закону у наданні статусу може бути відмовлено. Встановлено такі підстави для відмови у наданні статусу закордонного українця:

- дії, вчинені особою, які суперечать інтересам національної безпеки України;
- подання завідомо неправдивих даних або підроблених документів для отримання відповідного статусу;
- порушення інших вимог, передбачених положенням про надання та оформлення посвідчення.

В'їзд в Україну та виїзд з України закордонних українців здійснюються відповідно до Закону України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства". При цьому закордонні українці - громадяни держав, з якими Україна має візовий режим, мають право на безкоштовне оформлення багаторазової візи для відвідання України без надання відповідного запрошення терміном дії на 5 років на підставі посвідчення закордонного українця.

Закордонний українець може іммігрувати в Україну для постійного проживання за умови отримання в установленому законом порядку дозволу на імміграцію для постійного проживання поза межами квот на імміграцію.

Задоволення національно-культурних і мовних потреб закордонних українців та захист їхніх прав як національних меншин в інших державах є невід'ємною складовою частиною зовнішньополітичної діяльності України.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст. 131.
2. Про правовий статус закордонних українців: Закон України від 4 березня 2004 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. №25. Ст. 343.

*Танасевич О.
студентка II курсу юридичного факультету
Тернопільського національного економічного університету.
Науковий керівник: к. держ. упр., доцент кафедри
міжнародного права, міжнародних відносин
та дипломатії ТНЕУ Дракохруст Т.В.*

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ІНОЗЕМЦІВ ТА ОСІБ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА В УКРАЇНІ

Закон України "Про правовий статус іноземців" від 4 лютого 1994 р. визначає правовий статус іноземців в Україні, закріплює основні права, свободи та обов'язки іноземних громадян і осіб без громадянства, які проживають або тимчасово мешкають в Україні [1].

Іноземцями визнаються громадяни, які постійно або тимчасово проживають або перебувають на території України належать до громадянства або підданства іноземних держав і не є громадянами України а особами без громадянства - особи Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 22.09.2011 р. визначає правовий статус іноземців та